

Uppfört: 1917
Arkitekt: Axel Stenberg
Om- och tillbyggnad: Wingårdhs
Inflytt: 2020, Q2
Våningar: 3 + vind
Storlek: 3525 kvm
Tidigare huserat: Brandstation,
textilateljé, modellsnickeri

Varvsstaden rymmer starka fragment av Malmös historia. Allt som är kvar utgör minnen från olika epoker. Men allt hänger inte ihop. Mycket krockar och skaver, det är något fint i det.

Magasinet är en byggnad som varit i konstant omvandling för att möta nya behov när de uppstått. Vid uppförandet 1917 inrymde Magasinet diverseförråd, på tredje våningen modellsnickeri och på vinden modellager. Modellsnickeriet fanns kvar i byggnaden till 1980-talet. Vid den här tiden fungerade en del av bottenvåningen som brandstation.

Vi ska tillåta att fortsätta komplettera med nya lager. Förlänga energin i rummen.

Läget

Magasinet har en utemiljö med direkt anslutning till både grönska och vatten. Det gör att de som arbetar här enkelt kan skifta perspektiv och spendera arbetsdagen både ute och inne.

Vid Magasinet's norra gavel bidrar den för de flesta okända mikroparken med grönska i kvarteret. Kompletterad med fullvuxna träd och byst av Kockums grundare är den som en lunga för kvarteret där atmosfären är dämpad och avkopplande. Längsmed vattenrummet mot söder byggs en nästan kilometer lång kajpromenad.

”Vi använde oss av byggnadens energi och lade till vår egen; så blev ett plus ett till tre. En form av arkitektonisk aikido.”

/ Joakim Lyth, Wingårdhs

Varvsstaden kopplas ihop med city genom tre nya broar. Det gör att det blir fem minuters promenad till tågen på Anna Lindhs plats och att kvarteret får framsida mot såväl city som Västra hamnen. En gång- och cykelbro byggs från kajen vid Minc och en större bro som även tar kollektivtrafik kommer från gatan som leder till Saluhallen. Längre mot Ribersborgsstranden anläggs ytterligare en gång- och cykelbro för att koppla samman kvarteret med Citadellsstaden.

Magasinet ligger mitt i Varvsstaden. Platsens många vinklar, vrår och offentliga platser är bra förutsättningar för att stadsdelens första invånare ska kunna skapa en atmosfär med bra energi här.

Grannar med kvarteret är STPLN, Media Evolution City, Svt, Studio, Minc och Malmö universitet. De bidrar alla på olika sätt med kompletterande platser, verktyg och sammanhang.

Magasinet är en del av ett kvarter, kvarteret är en del av en stadsdel och stadsdelen är en del av staden. Alla delar behöver varandra för att fungera. Det är helheten som ger Magasinet goda förutsättningar för kreativitet, produktivitet och bra arbetsliv generellt.

Orangeri med eldstad

För att addera ytterligare växtlighet får Magasinet en tillbyggnad i form av ett orangeri. Idén är att det ska vara en plats att stanna upp på. Ett rum som tillhör det offentliga och som är designat för planerade såväl som slumpmässiga möten. Rummet får något så ovanligt som eldstad att samlas kring.

Två restauranger

Magasinet förbereds för två restauranger. Den ena ligger i direkt anslutning till orangeriet i en lägre existerande tillbyggnad. Rummet har bra rymd, en annorlunda boxig känsla och några av Varvsstadens finaste garageportar. En uteservering byggs på platsen med lä som uppstår där tillbyggnaden möter huvudbyggnadens långsida. Även här adderas växtlighet i form av en pergola.

Som en del av huvudbyggnadens södra gavel görs plats för den andra restaurangen. Den får exceptionell rymd med uteplatser med direkt koppling till kajkanten och vattnet.

Kontor på tre plan

Den rektangulära byggnaden i tre plan har bågformade, småspröjsade gjutjärnsfönster och en takhöjd som man sedan länge slutat bygga med. Byggnaden är förhållandevis smal vilket tillsammans med de stora fönsterna ger bra ljus på alla våningsplan. I byggnadens västra långsida adderas en ny entré med hiss och trapphus. Modern ventilation, värme och övrig teknik installeras.

Platsens historia

”Enskilda byggnader är en del av ett kvarter, kvarteret är en del av en stadsdel och stadsdelen är en del av staden.”

/ Hanne Birk,
utvecklingschef Varvsstaden

Varvsbassängen och kajerna. Verkstäderna och hallarna. Där Kockums en gång lade grunden till det multikulturella och framtidsälskande Malmö planerar vi nu en ny stadsdel. Vid Kockums gamla varv, mitt i centrala Malmö ska 180 000 kvadratmeter historisk industrimark omvandlas till en attraktiv stadsdel med plats för både liv och arbete.

Här finns gott om spännande särdrag som gångbroar, kranbanor och rörsystem. Vi vill bevara så mycket som möjligt av atmosfären och låta den gamla arkitekturen få möta den nya – brokigt, nyfikat och mänskligt. Precis som Malmö.

1870 köpte Frans Henrik Kockum en tomt i Västra hamnen där en reparationsverksamhet upprättades för båtar och fartyg. Under första världskriget ökade behovet av fartygsreparationer. Lastfartyg av standardmodell nyttillverkades, krigsfartyg till svenska marinen levererades liksom ubåtar. När andra världskriget kom ökade produktionen ytterligare. Ubåtar, torpedbåtar och större fartyg efterfrågades stort, liksom reparationer av minskade farkoster.

Under 1940-talet fördubblades nästan antalet arbetare på Kockums. Det var goda tider för svensk industri, vilket medförde att det blev svårt att rekrytera och behålla arbetare. Arbetskraft från länder som Danmark och Italien anställdes. Från 1950-talet och fram till mitten av 1970-talet fördes på Kockums en intensiv investeringsverksamhet. I mitten av 1970-talet gjordes satsningar på personalvård och två personalbyggnader uppfördes – en hälsocentral och fritidsanläggningen Kockums Fritid. Expansionen fick dock ett abrupt slut i och med oljekrisen 1973 och lågkonjunkturen som i kölvattnet drabbade varvsindustrin. I ett halvt sekel var Kockums Malmös största arbetsplats med som mest 6000 anställda år 1962.

Byggnaderna på området är uppförda successivt under en drygt hundra år lång period, vilket tydligt visar dels att Kockums var en expansiv verksamhet, dels varvsindustrins långa kontinuitet på platsen. Det finns strukturer bevarade som är äldre än alla byggnader på området. Det främsta exemplet på detta är dockan från 1857, som finns kvar i ett mycket välbevarat skick. Även varvsbassängen och varvskanalens utsträckning liksom kajernas dragning härstammar i huvudsak från 1870-talet.

Varvsstaden är van vid att ömsa skinn för att förbli användbar. Det finns en brokighet och rytm i platsen som är värd att bygga vidare på. Vi ska tillåta att komplettera med nytt. Förlänga energin i rummen. Men också att förvalta den stillhet och ro som infunnit sig sedan den gamla tidens arbetare har lämnat.

Varvsstaden AB är idag ett av Balder & Peab samägt stadsutvecklingsprojekt. Framåt kommer platsen få nya stråk och broar som binder samman stadsdelen med city. I gamla och nya byggnader skapas plats för bostäder, kultur, kontor, verksamheter samt livet däremellan. De mest karaktäristiska byggnaderna bevaras och integreras i en modern kontext.

“I det framtida Varvsstaden samspelar ny bebyggelse med varvets bevarade industriarkitektur. Stark och nutida, med en tydlig egen identitet.”

/ Hanne Birk, utvecklingschef Varvsstaden

Hållbarhet och upcycling

Ju bättre vi bevarar, desto bättre kan vi förnya – så lyder mottot för hur Varvsstaden ska ta form. En hållbar stadsdel där det historiska arvet lever, men där siktet är inställt mot framtiden.

Istället för att se staden som ett linjärt system inspireras vi av naturens robusta ekosystem, där alla element ömsesidigt drar nytta av varandra – och intet går till spillo.

Genom inventering av områdets alla byggnader har vi identifierat en stor materialpotential. Det blev uppenbart att platsen för den nedlagda varvsindustrin idag kan betraktas som en ”urban gruva” för den framtida stadsdelens nya innehåll och utseende.

Demontera istället för riva

Istället för att se de byggnader som inte ska vara kvar och de stora mängderna material som de består av som ett problem har vi valt att vända på situationen och se dem som en stor materialtillgång, som kan få nytt liv.

För att ta tillvara på de existerande resurserna plockar vi varsamt, bit för bit, ned byggnader som inte ska vara kvar.

Lokal förädling och upcycling

Såväl tillverkning som transport av byggnadsmaterial är resurs- och energikrävande, varför man också kan bespara planeten stora mängder koldioxidutsläpp genom att i största möjliga mån använda platsens redan befintliga materialresurser. Studier visar att byggprojekt baserade på upcyclade och återanvända material kan reducera koldioxid med upp mot hela 86%, jämfört med konventionellt byggande¹.

Allt eftersom existerande byggnadsbeståndsdelar i Varvsstaden demonteras går de igenom och placeras i en materialbank för framtida bruk och upcycling². Landmassor saneras i en fabrik som Varvsstaden byggt upp på området innan materialet används igen.

Materialens värde

Grunden för Varvsstadens hållbarhetsstrategi ligger i en analys och överblick över de mest frekvent förekommande materialslagen.

Upcycling och återbruk av material erbjuder en rad spännande möjligheter till att skapa byggnadsunika interiörer, exteriörer och stadsrum. Allt material kontrolleras med avseende på hälsofarliga ämnen innan de kan eller får användas. Varvsstadens fem viktigaste materialfraktioner består av betong, stål, tegel, glas och trä.

1. Livscyklusvärdering af MiniCO²-husene i Nyborg (2013) av Freja Nygaard Rasmussen och Harpa Birgisdóttir från Statens Byggeforskningsinstitut i Danmark.

2. transformera, omforma, bygga om

Exempel på nya tillämpningar av existerande material

Gamla material besitter inte enbart museala kvaliteter som vittnar om dess förflutna, rätt nyttjade kan de även bidra till helt nya och moderna arkitektoniska uttryck. En platsanknuten arkitektur med unik lokal estetik.

Varvsstadens gamla hallbyggnader innehåller stora mängder enkelglas, såväl genomskiktigt som mätterat. Med hjälp av enkla träkonstruktioner och olika enkelglas kan man skapa vackra och lätta skiljeväggar och kombinera glasens transparens och translucens på ett lekfullt sätt.

En möjlig nytta av de i Varvsstaden mest frekvent förekommande materialen stål och betong består i att krossad betong från området kan användas som tillsats vid platstillverkning av ny betong, vilken sedan i kombination med stålbalkar och diverse andra ståldetaljer kan bidra till olika nya funktioner och en identitetsskapande estetik. Man kan till exempel anlägga armerade betonggolv och på så vis nyttja materialegenskaperna hos både stål och betong samtidigt som man skapar nya referenser till Varvsstadens historia. En beläggning enbart framställd av återvunna material och helt unik för Varvsstaden.

Varvsstadens många stålprofiler kan nyttjas för tillverkning av gatumöbler av allehanda slag. Man kan föreställa sig allt från papperskorgar, bänkar, cykelställ, blomlådor till lekredskap etcetera. Allt skapat med hjälp av tillkapade stålprofiler vilka satts samman på nya sätt och med minimalt innehåll av nya material.

Exempel på hur betong och stål kan uppcycclas som markbeläggning.

